

Karar
aldım

**Mor Çatı
Kadın
Sığınağı Vakfı
2018 Yılı
Faaliyet
Raporu**

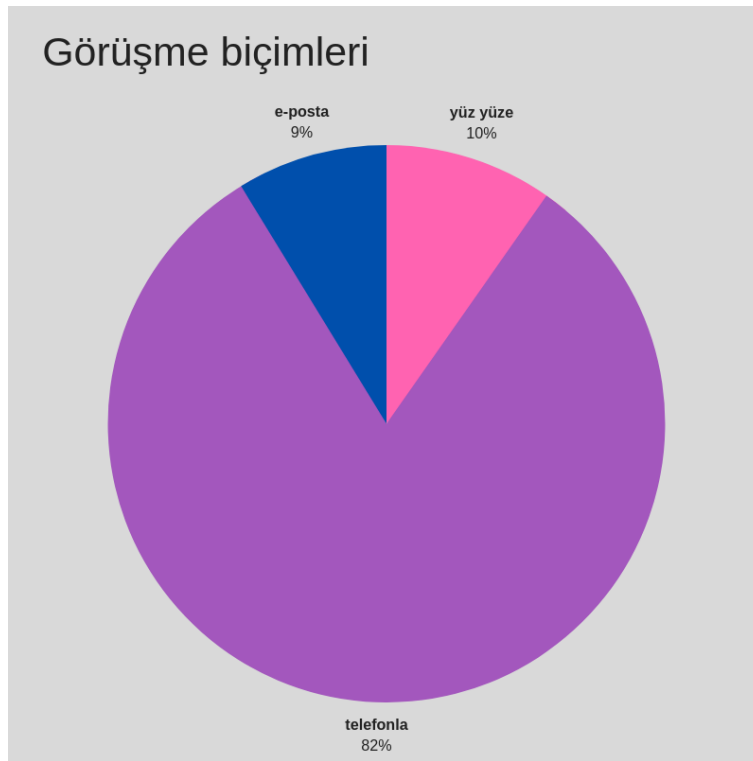
İÇİNDEKİLER

DAYANIŞMA MERKEZİ ÇALIŞMALARI	2
Mor Çatı'ya Başvuran Kadınlar ve Çocuklar	3
Şiddet Uygulayanlar	5
Kadınların Maruz Kaldıkları Şiddet Biçimleri	6
Talep Edilen ve Verilen Destekler	8
Kadınların Başvurduğu Diğer Kurumlar	10
Sonuç: Şiddetten Uzaklaşmak Neden Zor ve Neden Destek Gerektirir?	13
SİĞINAK ÇALIŞMALARI	16
Kadınların Mor Çatı'ya Başvurma Nedenleri ve Maruz Kaldıkları Şiddet Biçimleri	16
Kadınların Deneyimleri	18
Bebek, Çocuk Ve Ergenlere Yönelik Erkek Şiddeti	20
Kadın ve Çocukların Güçlenmesine Katkı Sağlayan Destekler	20
Kadın ve Çocukların Şiddet Yaşantısından Çıkmasına Katkı Sağlayan Destekler	21
Sığınaktan Ayrılma	23
Sığınak Çalışanları	23
BİLGİ VE DENEYİM PAYLAŞIMLARI	24
Karar Aldım Kampanyası	24
Gençlere Yönelik Çalışmalar	25
Gönüllü Ağının Genişlemesi	25
Atölye Çalışmaları, Düzenlediğimiz ve Katıldığımız Etkinlikler	25
Devlet Kurumları ve Yerel Yönetimlerle İlişkiler	30

DAYANIŞMA MERKEZİ ÇALIŞMALARI

Mor Çatı kurulduğundan bu yana şiddetten uzaklaşmak isteyen kadınlara dayanışma merkezi aracılığıyla destek sağlıyor. Erkek şiddetiyle mücadelede sığınaklar kadar önemli olan dayanışma merkezinde yapılan çalışmanın temelini, her bir kadının kendi ihtiyacına ve potansiyeline göre planlanan destekler oluşturuyor. Kadınların sığınak dışında kullanabileceği sosyal, hukuki, psikolojik mekanizmalarla da kendi güçlerini ortaya çıkarıp şiddetten uzak hayatlar kurabilecekleri 1990'dan bu yana Mor Çatı Dayanışma Merkezi'nde deneyimlenirken kadınların güçlenmelerinin önündeki engelleri; sosyal yapılarıdaki cinsiyetçi, ayrımcı, sosyal adaletten uzak mekanizmaları ve yaklaşımları ortaya çıkarıp değişime katkıda bulunuluyor.

2018 yılında Mor Çatı Dayanışma Merkezi'ne ilk defa başvuran 800 kadın ve çocukla¹, 1409 görüşme yapıldı. Daha önceki yıllarda başvurmuş olup 2018'de de destek almaya devam eden kadınlarla yapılan görüşmelerle birlikte toplamda 1808 görüşme yapıldı. Görüşmelerin 1474'ü telefonla, 176'si yüz yüze ve 158'i e-postayla gerçekleştirildi.

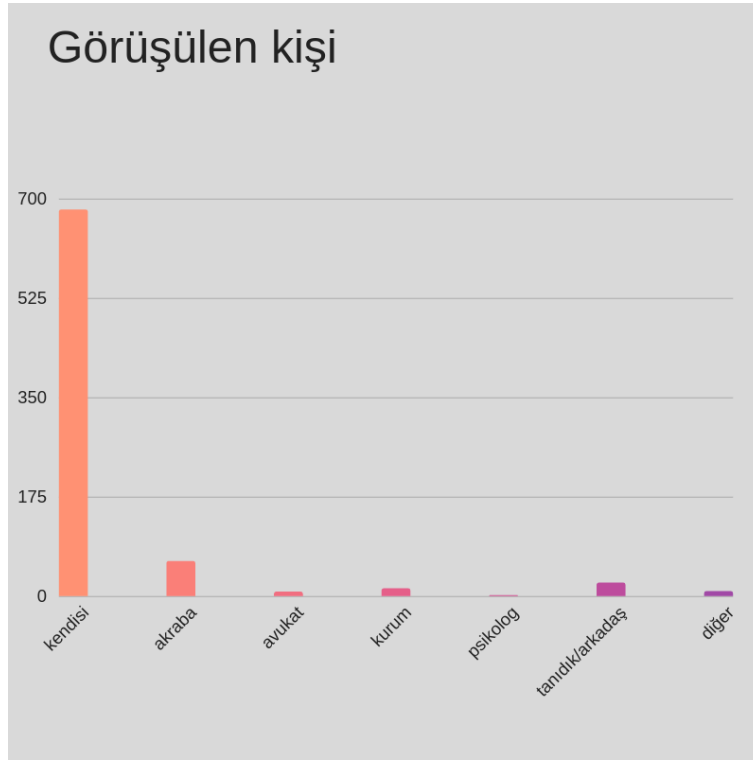

¹ Rapor boyunca talep edilen ve verilen destekler bölümleri dışındaki nitel ve nicel veriler yalnızca 2018 yılında Mor Çatı'ya ilk kez başvurmuş kadın ve çocukların paylaştığı bilgilerden derlenmiştir. Rapor kapsamına alınmasa da yıl içinde ilk kez başvuran kadın ve çocukların dışında önceki yıllarda Mor Çatı'yla ilişki kurmuş ve destek almaya devam edenler de bulunmaktadır.

Mor Çatı'ya Başvuran Kadınlar ve Çocuklar

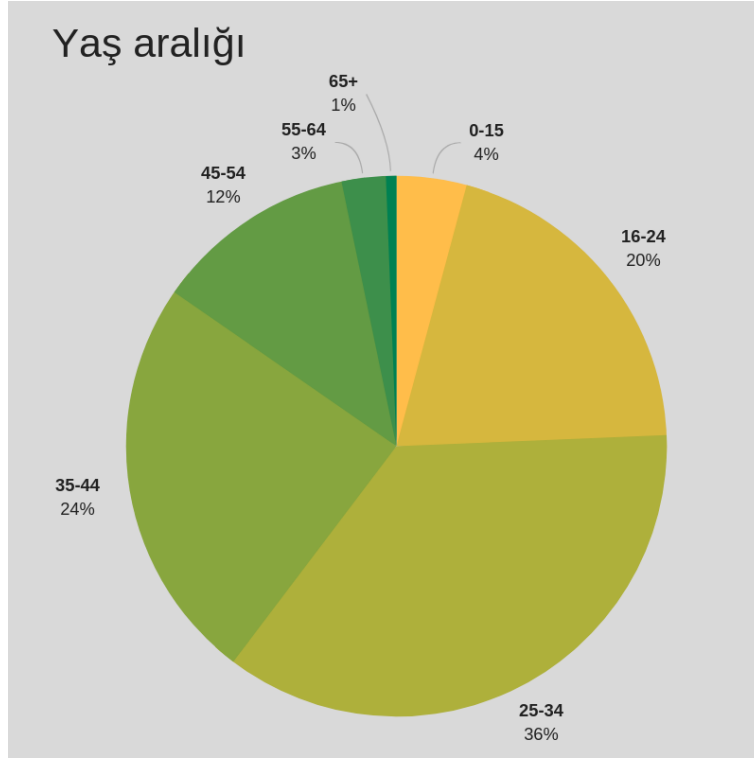
Mor Çatı Dayanışma Merkezi'ne en fazla başvuru İstanbul'dan gelmekle birlikte Türkiye'nin farklı illerinden ve yurt dışından başvurular da oldu.

2018 yılında Mor Çatı'ya ilk defa başvuran 800 kadından 727'sinin uyuşuna dair bilgi edinildi. Bunlardan %6'sının yabancı uyruklu olduğu kaydedildi. Şiddete maruz kalan yabancı uyruklu kadınların büyük kısmı mülteci² kadınlardı. Türkiye'de mültecilerin genel olarak karşılaştığı hak ihlallerini de yaşadıkları için; yani hem kadın hem mülteci olmalarından ötürü çoklu şekilde ayrımcılığa maruz kaldıkları için şiddetten uzaklaşmanın daha da zor olduğu gözlemlendi. Kimliksiz kadınların Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi'ne (ŞÖNİM) bağlı sığınaklara alınmaması ve sosyal haklardan faydalanamaması veya sınır dışı edilme korkusuyla uğradıkları şiddeti şikâyet edememeleri, kimlik başvurusunun sonuçlanmasının çok zaman alması gözlemlenen en yaygın zorluklardı.

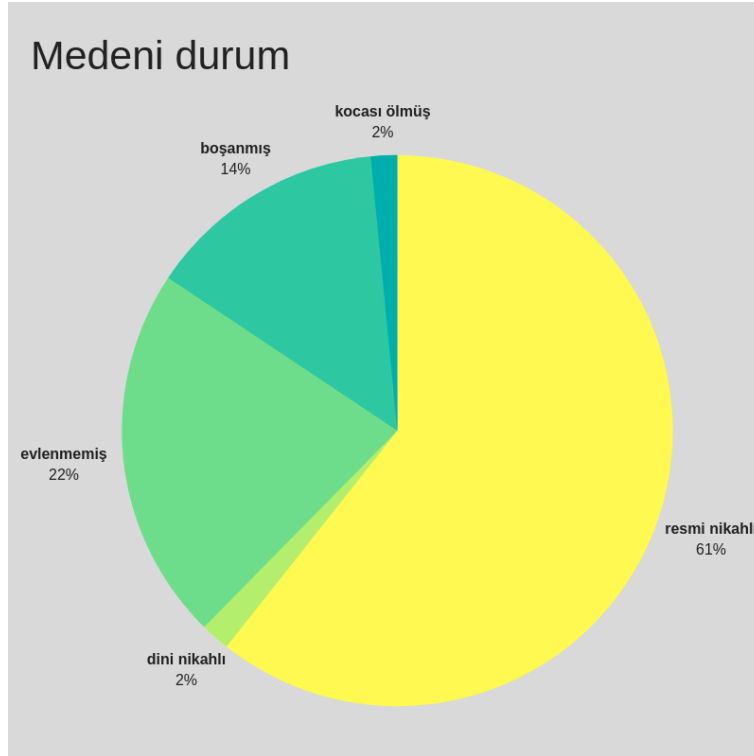

Yapılan görüşmelerin %85'i kadınların kendileriyle gerçekleşti. İhtiyaçlarını daha doğru anlamak ve karşılıklı güçlenmeyi sağlamak için kadınlarla doğrudan iletişim kurmaya önem verildi. Kadının kendisinin Mor Çatı'ya ulaşamayacağı durumlarda ya da desteğe ihtiyaç duyan kişinin çocuk olması durumunda ebeveyni, akrabası, tanıdığı/arkadaşı, avukatı ya da başvurduğu bir kurum ile görüşme yapıldı.

² Cenevre'de 1951 tarihinde imzalanmış olan Mültecilerin Hukuki Durumuna dair Sözleşmesi'ne taraf olan Türkiye'de Avrupa dışından göç edenler mülteci statüsünde kabul edilmemektedir. Yasal statülerinden bağımsız olarak Suriye, İran, Afganistan ve diğer ülkelerden yerinden edilerek Türkiye'ye sığınan kadınların uluslararası hukuk uyarınca hakları olduğunu hatırlatma amacıyla mülteci kavramı kullanılmıştır.

İlk defa 2018’de destek verilen kişilerin yaş aralığı 0-73 yaş arasında değişmektedir. Destek verilen 800 kişiden 645’inin doğum yılı bilinmektedir. Bunların %4’ü 15 yaşından küçük çocuklardı. Mor Çatı’ya başvuran kadınların %36’sı 25-34 yaş aralığındaydı ve önceki yıllarda olduğu gibi en çok bu yaşlardaki kadınlar başvurdu. %20’si 16-24, %24’ü 35-44, %12’si 45-54, %3’ü 55-64 yaş aralığındaydı, %1’i ise 65 yaş üstündeydi.

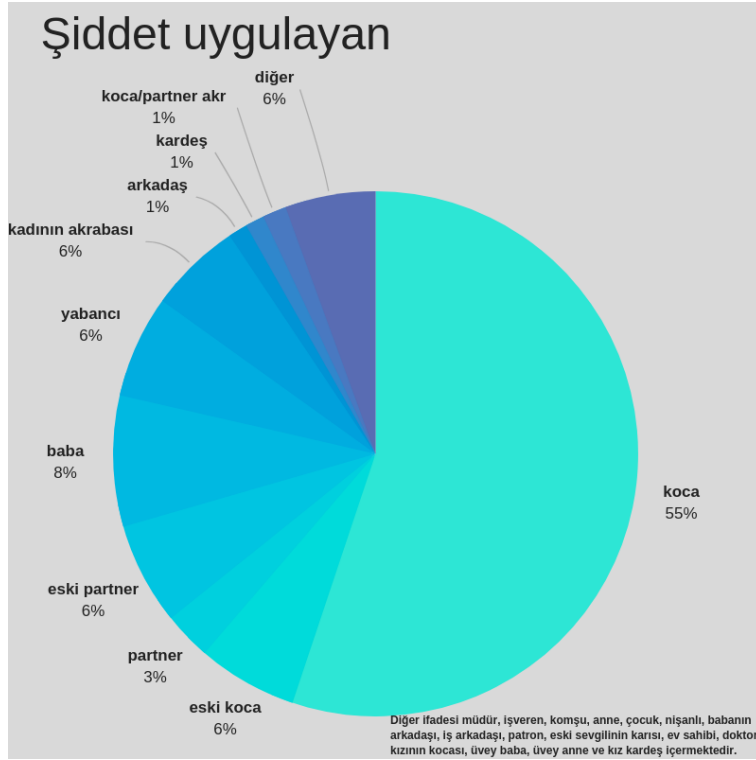

Medeni durumu bilinen 582 kadından %61'i resmi nikâhlı, %22'si evlenmemiş, %14'ü boşanmış, %2'si dini nikâhlı idi. %2'sinin ise kocası ölmüş idi.

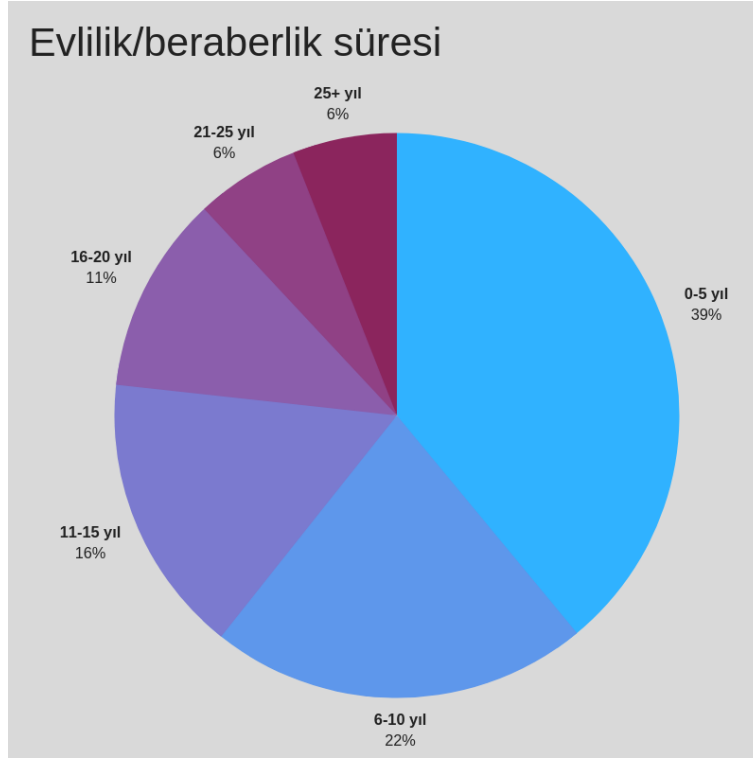
Şiddet Uygulayanlar

800 başvurunun 682'sinde şiddet uygulayan kaydedildi. Şiddet uygulayanların %91'i yine kadınların yakını olan, tanıdıkları erkeklerdi. Kadınların %61'i kocalarının ya da eski kocalarının şiddetine maruz kaldıklarını paylaştılar.

Evlilik ve beraberlik içinde şiddete maruz kaldığını belirten kadınların büyük kısmı şiddetin evliliğin veya birlikteliğin ilk günlerde başladığını ifade etti. Evli ve boşanmış kadınların çoğu boşanmak istediği zaman şiddetin dozunun arttığını belirtti. Yani psikolojik veya ekonomik şiddet gören kadınların bu süreçte fiziksel şiddete daha çok maruz kalmaya başladığı veya fiziksel şiddete maruz kalan kadınların öldürülme tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı anlaşıldı.

Koca, eski koca, partneri veya eski partneri tarafından şiddete maruz kaldığı için başvuran kadınlardan 318'sinin evlilik/beraberlik süresi bilinmektedir. Bu kadınların %39'u 5 yıl ve daha az süredir, %22'si ise 6 ila 10 yıl arasında evlilik/beraberlik içerisinde olduğunu belirtti.

Kadınların Maruz Kaldıkları Şiddet Biçimleri

800 kadından 677'sinin maruz kaldığı şiddet türleri bilinmektedir. Kadınların maruz kaldıkları şiddet biçimleri birden çok olabilmekte veya bir şiddet biçimi diğerini içerebilmektedir. 2018 yılında da kadın ve çocukların en fazla maruz kaldıkları şiddet biçimi %94 ile psikolojik şiddet oldu. Psikolojik şiddet tek başına uygulanabileceği gibi fiziksel, ekonomik, dijital şiddet veya ısrarlı takip gibi diğer şiddet biçimleriyle birlikte de uygulanmaktadır. Kadınlar fiziksel şiddet görüp görmedikleri sorusuna karşılık “dövmesin diye her dediğini yapıyorum” veya “istediklerini yapmazsam döver” gibi paylaşımlarda bulundular. Bu düşünce ile fiziksel şiddeti durdurmaya çalıştıklarını, fakat psikolojik şiddetin etkilerine daha fazla katlanamayacaklarını ifade ederek destek için başvurdular. Psikolojik şiddete maruz kaldığını paylaşan kadınlardan bazıları, fiziksel şiddete de maruz kalıp kalmadığı sorulduğunda “dövse daha iyi, öyle sözler söylüyor ki dövmekten beter ediyor” şeklinde yanıt vererek yaşadıklarının kendileri için ne kadar zor olduğunu dile getirdiler. Bu kadınların %11'i birlikte oldukları erkeklerin aldatması nedeniyle destek aramaktaydı. Bu şiddete maruz kalan kadınlar, ayrılmak istediklerinde veya bu durumu aile, arkadaş gibi yakınlarla söylemeye giriştiklerinde psikolojik şiddetin beraberinde fiziksel şiddete de maruz kaldıklarını paylaştı.

Paylaşılan psikolojik şiddet biçimleri arasında çocuğuna veya ailesinden birine zarar vermekle tehdit etme, baskı uygulama, aldatma, hakaret, izolasyon, ölümlle tehdit, güven kırma,

aşağılama, alay etme, çocukları kaçırmakla tehdit etme, suçlama, bağırma, evden atma, zorla evlilik ve küfür vardı.

Psikolojik şiddetten sonra kadınların en fazla maruz kaldıklarını dile getirdikleri şiddet biçimi ise %64 ile fiziksel şiddet oldu. Dayak, üstüne yürüme, cisimle bedene vurma, bıçaklama, eşyaları kırma ve boğmaya çalışma paylaşılan fiziksel şiddet biçimlerindendi. Fiziksel şiddet sonucu oluşan yaralanmalardan bazıları bedende yanık izi, morluk/kızarıklık, kemiklerde kırık ve kafa travmasıydı. Fiziksel şiddete maruz kalan kadınların pek çoğu öldürülmekten korktuğunu paylaştı. Bu hem fiziksel şiddetin boyutundan hem de fiziksel şiddetin yanı sıra psikolojik şiddet biçimi olarak ölümle tehdit edilmelerinden kaynaklanmaktaydı.

Yaygın olarak görülen bir diğer şiddet biçimi ise %39 ile ekonomik şiddet oldu. Maaşa el koyma, çalışmasına izin vermeme, adına kredi çekme veya adına kredi kartı çıkartıp harcamaları bu karttan yaparak (örneğin pahalı telefon almak gibi lüks isteklerini de bu karttan karşılayıp) borçlandırma, evin ve çocukların ihtiyaçları konusunda sorumluluk almama, eve para bırakmama veya çok az bırakma, kadınları çalışmaya zorlama, parayı kullanarak aşağılamaya çalışma en yaygın görülen ekonomik şiddet biçimleri oldu. Mor Çatı'ya başvuran bazı kadınlar şiddet uygulayandan üzerine kalan borçtan nasıl kurtulabileceklerini veya şiddet uygulayan tarafından kendi adlarına çekilen kredinin kendilerinden habersiz çekildiğini nasıl ispatlayabileceklerini sordu.

Ekonomik şiddete maruz kalan kadınların paylaşımlarında çoğunlukla şiddeti uygulayan kişinin çalışmadığı, işsiz olduğu görüldü. Çalış(a)mayan kadınların bazıları evin, çocukların ve kendilerinin temel ihtiyaçları karşılanmayarak ya da ödül-ceza halinde zaman zaman karşılanarak ekonomik şiddete maruz kalıyordu. Bu kadınların çalış(a)mama nedenleri mevcut toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklı eğitim hakkına erişememe, çocukluktan itibaren bakım rolünü üstlenme ve çalışsalar dahi oldukça düşük maaşlarla güvencesiz işlerde çalışmalarıydı.

Paylaşılan şiddet biçimlerinden %26'sı ise cinsel şiddet oldu. Cinsel şiddete maruz kaldığını paylaşan kadın ve çocuklar, evlilik içinde ve dışında tecavüz, taciz ve istismar gibi cinsel şiddet biçimlerine maruz kalmaları nedeniyle destek aldılar.

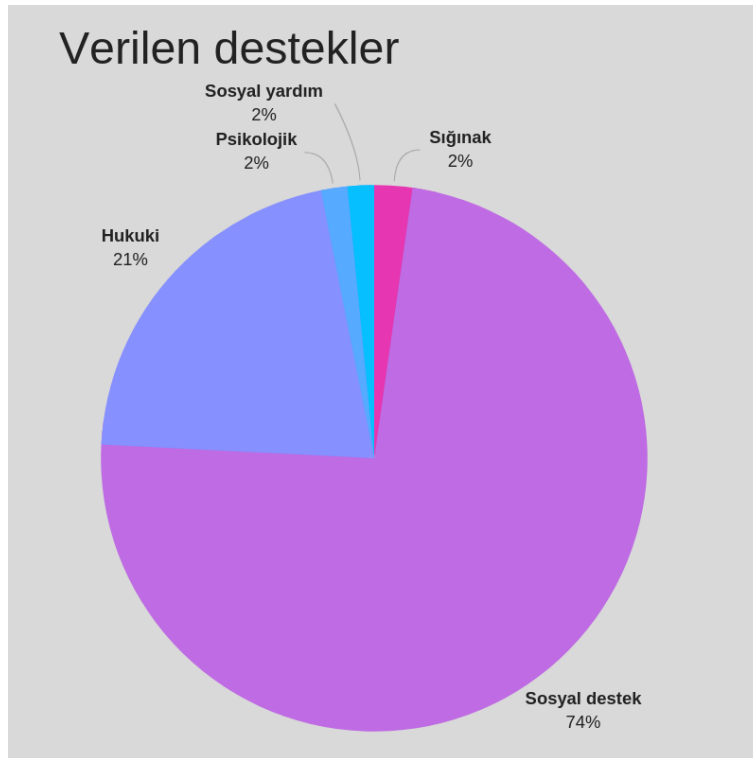
Şiddet her kadını farklı şekilde etkilemektedir. Kadınların bazıları için fiziksel ve cinsel şiddet oldukça ağır etkileri olan bir şiddet biçimi iken psikolojik şiddetin etkilerinin tüm şiddet biçimlerine eşlik ettiği ve uzun yıllar etkisini gösterip kadınların şiddetten uzaklaşmasının önünde engel teşkil ettiği gözlemlendi.

Talep Edilen ve Verilen Destekler

Kadınlar en çok yine sosyal ve hukuki hakları konusunda bilgi edinme ihtiyacı duyarak Mor Çatı'ya başvurdular. Kadınların en fazla haklarına dair bilgi edinme ve yaşadıklarını paylaşma ihtiyacı olduğu gözlemlendi.

2018 yılında Mor Çatı'ya başvuran kadın ve çocuklar birden fazla kez destek almak için aradı. Her kadının birden fazla talebine yönelik destek olmak için Mor Çatı'nın kaynaklarından faydalanıldı. Kadınlar Mor Çatı'yı 318 kez sığınak desteği için aramıştır. 2018 yılında 1260 kez sosyal destek talebi, 730 kez hukuki destek talebi, 139 kez psikolojik destek talebi, 131 kez sosyal yardım talebi kaydedildi.

Sığınak desteği almak isteyen kadınların bir kısmının hali hazırda ŞÖNİM'e bağlı sığınaklarda kaldığı ya da daha önce bu sığınaklarda kalmış olup tekrar buralara gitmek istemedikleri dikkat çeken bir ortaklık olarak öne çıktı. Bazı kadınlar ise daha önce ŞÖNİM sığınaklarında kalmadıkları halde internette ya da kendi çevrelerinde bu sığınaklara ilişkin aldıkları duyular nedeniyle Mor Çatı'nın sığınağına gelmek istediklerini ifade etti ve bunların bir kısmı diğer sığınaklara ilişkin aldıkları duyular nedeniyle şiddet uygulayanla birlikte kalmayı tercih etmek zorunda kaldıklarını belirtti.

Toplamda yapılan 1808 görüşmede 1410 kez sosyal destek, 404 kez hukuki destek, 30 kez psikolojik, 30 kez sosyal yardım desteği verildi. Kadınlar ve çocukların ihtiyaç duydukları hukuki ve psikolojik desteği ise Mor Çatı gönüllüsü avukat ve psikologlar verdi. 2018 yılı

içerisinde 2017'den itibaren destek alan 16 kadın ve çocuğun yanı sıra 2018'de sığınak kabulü yapılan 16 kadın ve 12 çocuk olmak üzere toplamda 44 kişiye sığınak desteği sağlandı.

Kadınlar şiddetsiz bir hayat kurabilmek için bütüncül, çok yönlü ve eşzamanlı olarak desteklenmeye ihtiyaç duymaktadır. Kadınlar Mor Çatı'yı maruz kaldıkları şiddetten uzaklaşmak için bir veya birden çok kere aramakta, farklı desteklere aynı anda ihtiyaç duymaktadır. Yasal hakları ile ilgili bilgi almak isteyen bir kadın aynı zamanda şiddetin sebep olduğu olumsuz etkilerden kurtulmak için psikolojik destek veya sığınak için de talepte bulunabilmektedir. Kadınların zaman zaman ihtiyaç duydukları desteği tanımlayamadıkları da görülmektedir. Böyle durumlarda sadece maruz kaldıkları şiddetten kurtulmak istediklerini ve bunun için ne yapabilecekleri hakkında bilgi almak istediklerini paylaştılar. Kimi durumlarda bir görüşme yeterli olmaktadır kimi zaman da aylar hatta yıllar süren bir sosyal çalışma yürütülmesi gerekmektedir. Bu şekilde kadınların yeni bir hayat planlamalarına eşlik eden bir süreç izlenmiş ve şiddetten uzaklaşmak için karşılıklarına çıkan her türlü zorlukta kadınlarla dayanışma kurulmuştur.

Mor Çatı'da kadınlar ve çocukların şiddet deneyimleri, kadından yana bir bakış açısıyla dinlenerek, her kadının şiddetten etkilenme biçiminin farklı olabileceği ve her kadının şiddet yaşantısından çıkma süresinin değişebileceği göz önüne alınarak destek verildi. Kadınların şiddet gördükleri ilişkiden çıkmalarını zorlaştıran pek çok sebep olduğu bilindiğinden, şiddetten uzaklaşmak için adım atamamaları konusunda yargılamadan destek verildi.

Sosyal çalışma kapsamında kadınlar ihtiyaç duydukları destek doğrultusunda çeşitli kurumlara yönlendirildi. Bunun yanı sıra sosyal inceleme raporları yazıldı, haklarına erişebilmeleri için ilgili kurumlarla görüşmeler yapıldı ve iş bulmak isteyen bazı kadınların işverenlerle buluşması sağlandı. Sosyal desteklerden faydalanmaları için kadın adına kurumlarla görüşmeler yapılması destek mekanizmalarının hızlı bir şekilde çalışmasını sağladı. Bu görüşmeler aynı zamanda kadınların şiddetten uzaklaşma sürecinde kurumlar tarafından önlerine koyulan zorlukları da gösterdi.

12 yaşından büyük oğlan çocuklarının sığınağa alınmamasının, kadınların şiddet ortamını terk etmelerini zorlaştırdığı, onları daha da çaresiz hissettirdiği görüldü. Bazı kadınlar bu nedenle şiddetten uzaklaşamazken, bazıları sığınağa gidebilmek için çocuğunu yurda vermek zorunda kaldı. Bununla birlikte, 12 yaşından büyük oğlan çocuğu olan kadınların, sığınaklar yönetmeliğinde de ifade edilen desteklere erişmesinin kadın ve çocuğu için güçlendirici olduğu örneklere de rastlandı. Mor Çatı sığınağında yer olmadığı için sığınağa gelemeyen ve 12 yaşından büyük oğlan çocuğu olan 2 kadın İstanbul Valiliği tarafından sağlanan kira

yardımları ile yeni ev tutup, Mor Çatı tarafından sağlanan diğer sosyal, psikolojik, hukuki desteklerle şiddet uygulayandan uzaklaşmayı ve yeni hayatlar kurmayı başardılar.

Kadınların Başvurduğu Diğer Kurumlar

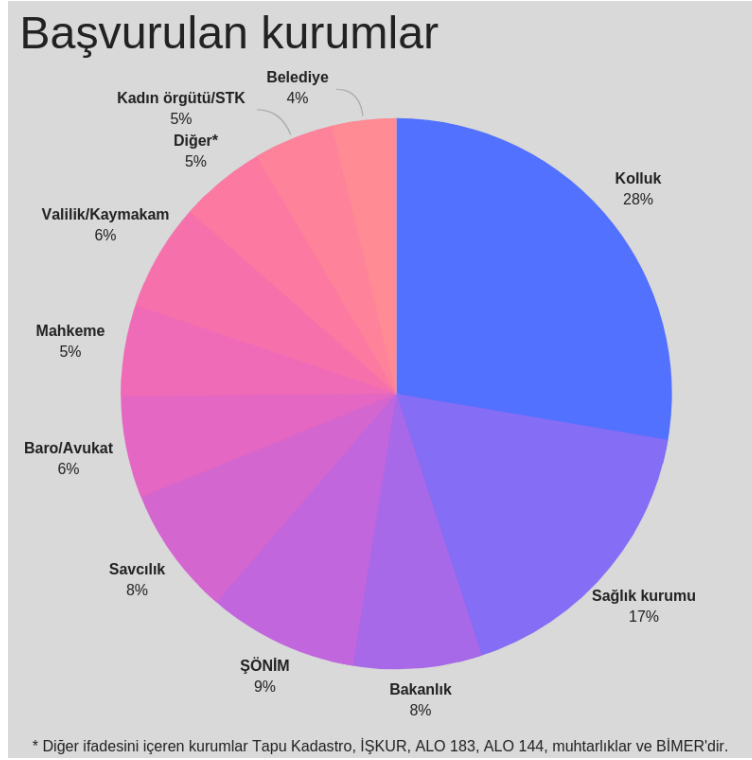
Mor Çatı'ya 2018 yılında başvuran kadınların farklı kurumlardan aldıkları hizmetlere ait 317 farklı kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlara göre en fazla kurum başvurusu kolluk kuvvetlerine yapıldı; 88 kolluk kuvvetleri başvurusundan 24 tanesinde 6284 Kanunu kapsamında tedbir kararı çıkarıldı.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na (Bakanlık) yapılan başvuruların hemen hepsinin ekonomik destek talebiyle yapıldığı görüldü. Bakanlıkla görüşmeler sırasında boşanmış, boşanmakta olan veya hiç evlenmemiş fark etmeksizin çocuğu olmayan kadınlara ekonomik destek programı olmadığı öğrenildi. Ve bu durumdaki kadınların şiddetten uzaklaşmaya çalışırken çocuğu olan kadınlar gibi ihtiyacı olan ekonomik desteklere erişemediği görüldü. Bu nedenle alınan ekonomik desteklerin hepsinin çocuklar için bakım parası veya eğitim desteği olduğu görüldü. ŞÖNİM'lere yapılan taleplerin tamamının nedeninin ise sığınak olduğu belirtildi. Mor Çatı'ya başvuran kadınlardan 8'inin Bakanlığa bağlı olan ve 7/24 destek veren ALO 183'ü arayarak acil yardım istediği kaydedildi.

Kolluk kuvvetlerinden sonra en fazla başvuru yapılan sağlık kurumlarına çoğunlukla darp raporu talebiyle gidildiği görüldü. Diğer talepler arasında ise kürtaj, psikolojik ve psikiyatrik destek vardı. Kadınların suçu şikâyet etmek veya ceza davası açmak, koruma kararı almak veya koruma kararının ihlali hakkında suç duyurusunda bulunmak için mahkemeye ya da savcılığa başvurarak maruz kaldıkları şiddeti durdurmayı ve failin ceza almasını sağlamaya çalıştıkları görüldü.

6284 Sayılı Kanun kapsamında pek çok yetkisi ve sorumluluğu bulunan mülki amirliklere başvuruların önceki yıllarda olduğu gibi az sayıda olduğu ve tümünün maddi yardım talebiyle yapıldığı görüldü.

Kadınlarla yapılan sosyal çalışma kapsamında ihtiyaç duydukları destekler için yapılan yönlendirmelerin yanı sıra, kadınlar Mor Çatı'yı aramadan önce başvuruda buldukları kurumlarla ilgili yaşadıkları deneyimleri de paylaştılar. Bu doğrultuda kurumlardan destek almak konusunda yaşadıkları zorluklara karşı neler yapabileceklerine dair bilgi aldılar. Bu kurumlar arasında kadına yönelik şiddetle mücadelede yetki ve sorumluluğu bulunan kolluk kuvvetleri, mahkeme, savcılık gibi adli makamlar ve sığınak, ŞÖNİM, ALO 183, sosyal hizmet merkezleri gibi Bakanlığa bağlı kurumlar, valilik/kaymakamlık gibi mülki amirlikler ve avukatlar yer almaktaydı.

2018'de başvuran kadınların paylaştıkları deneyimlere göre, en fazla kadından yana olmayan uygulama kolluk kuvvetlerinde görüldü. Kolluk kuvvetlerini Bakanlığa bağlı kurumlar, sağlık kurumları ve savcılık takip etti. Suçu şikâyet etme amacıyla ve acil yardım talebiyle kolluk kuvvetlerine başvuran 35 kadının paylaştığı kötü uygulamalar arasında akut müdahalede bulunmama, 6284 kararlarının hayata geçirmeme, 6284 kararını yanlış uygulama, göz korkutma, hakaret veya aşağılama, eksik/yanlış bilgi verme, şikâyeti/talebi işleme almama, caydırıcı bilgi verme, süreci uzatma veya hiçbir işlem yapmama gibi uygulamalar vardı.

Kadınlar, Bakanlığa bağlı kurumların kötü uygulamalarına dair deneyimlerini de paylaştılar. Sığınak koşullarına ilişkin paylaşımlar arasında sığınaktayken kadınların çalışmasına izin verilmemesi, telefon görüşmelerinin ve dışarıya çıkmanın kısıtlanması, arabuluculuk yapılması, hakaret ve aşağılamaya dair örnekler paylaşıldı. Sığınakta yapılması gereken bütüncül sosyal çalışmanın yapılmaması nedeniyle bu sığınaklarda kalan kadınların yeterli desteği alamadıkları için şiddetten uzaklaşmakta zorlandığı görüldü. Bakanlığın sığınaklarında kalan bazı kadınlar Mor Çatı'nın dayanışma merkezinden sistemli sosyal çalışma desteği almayı sürdürdü. Kadınları güçlendirici ve destekleyici sosyal hizmet çalışmasının yapılmamasının kadınların sığınaktan çok kısa sürede çıkmasına ve şiddet uygulayana geri dönmesine neden olduğu görüldü.

ALO 183'e başvuran kadınlar akut müdahalede bulunmama, caydırıcı bilgi, eksik/yanlış bilgi, ihbarı değerlendirmeme ve şikâyeti/talebi işleme almama gibi kötü uygulama örnekleri verdiler.

Sağlık kurumlarında da kadından yana olmayan uygulamalarla karşılaşıldı. Kadınlar özellikle kürtaj haklarına erişim konusunda güçlük çektiklerini aktardılar. Kürtaj talebiyle başvuran kadınların, Sağlık Bakanlığı'ndan hangi hastanede isteğe bağlı kürtaj yapıldığı bilgisine dahi ulaşamadığı görüldü. İsteğe bağlı kürtaj haklarından yararlanmak için kamu hastanelerine başvuran ve yasal süre olan 10 haftayı doldurmamış olan kadınlara “isteğe bağlı kürtaj yapılamadığı” gerekçesiyle kürtaj hizmeti verilmediğine tanık olundu. Kadınların kürtaj hakkından yararlanabilecekleri başka bir kamu sağlık kurumuna da yönlendirilmeyerek bu hakkı kullanmalarının önüne geçildiği paylaşıldı.

Kadınların adli makamlarda da pek çok zorlukla karşılaştığı görüldü. Bunlar arasında savcılık başvurularında soruşturma sürecinin uzun sürmesi, hukuk uygulayıcılarının hakaret ve aşağılamaları, faile yönelik önleyici tedbirlerin ivedilikle alınmaması sayılabilir. Yasal haklarından faydalanmak isteyen kadınlar, şiddet uygulayanlarla ilgili takipsizlik kararı verilmesi, dava açılma bile şiddet uygulayanların ceza almaması, savcı ve hâkimlerin kadınlarla ilgili yargılayıcı ifadeler kullanması ve kararlar alması gibi hukuki süreçlere dair deneyimlerini de paylaştılar.

Boşanma davalarının sürelerinin uzunluğu kadınların şiddetten uzaklaşma sürecini uzatan veya zorlaştıran etmenlerden biri olarak bu sene de dikkat çekiciydi. “Benden hiçbir şey alamazsın, nafaka talep etmeyeceksin, çocukların velayetini alamazsın” gibi kadının boşanmasını zorlaştıracak tehditlerle kocaların, kadınları bütün haklarından vazgeçerek anlaşmalı boşanmaya zorladıkları görüldü. Nitekim bazı kadınların boşanabilmek ve bir an evvel şiddet uygulayanla bağlarını koparabilmek, şiddeti sonlandırabilmek için nafaka hakkından vazgeçtikleri görüldü. Kadınlar, nafaka, velayet, tazminat gibi haklarını talep ettiklerinde ise “mahkemelerde sürünürsün” tehditleriyle karşılaştıklarını paylaştı.

Mor Çatı Dayanışma Merkezi'ne başvuran kadınların deneyimleri, 6284 Sayılı Kanun'un uygulayıcılar tarafından yeterince bilinmemesi ya da keyfi olarak uygulanmamasından kaynaklı pek çok zorluk yaşandığını gösterdi. Özellikle kanun kapsamında verilmesi gereken gizlilik kararının çıkmasının oldukça zorlaştığı, çıkan kararların süresinin kısa olduğu sıklıkla gözlemlendi.

Çocukların cinsel istismarı konusunda da mevcut yasaların uygulanmamasının, çocuğun öncelikli yararını gözetilen bir politika güdülmemesinin, çocukları istismar edenlerin serbest

veya cezasız bırakılmasının çocukların korunamamasına ve istismarın önlenememesine neden olduğu bir kez daha gözlemlendi.³

Kadınların başvurduğu kurumlar arasında iyi uygulama örneği olarak İstanbul Barosu'nun Adli Yardım uygulamaları dikkat çekmektedir. Türkiye genelinde üzerine kayıtlı mal varlığı veya SGK'sı olan kadınların fakirlik belgesi alamaması nedeniyle ücretli olarak avukat tutacak gelirinin olmadığı hallerde Adli Yardım'dan faydalanamaması ciddi hak ihlallerine neden olmaktadır. Diğer illerin aksine İstanbul Barosu'nun kadınların boşanırken haklarından mahrum kalmaması ve adalete erişimlerinin sağlanması için İstanbul Sözleşmesi'nin 57. maddesine uygun bir uygulaması olduğu ve şiddete maruz kalması durumunda kadınlara avukat tayin ettiği gözlemlendi. Bu uygulama sayesinde asgari ücretle çalışan veya kocasının şirketinde hissesi olan fakat hiçbir gelir elde etmeyen, mal varlığı olan fakat avukat tutacak ekonomik gücü olmayan kadınların fakirlik belgesi almaksızın Adli Yardım'dan faydalandığı görüldü. Uygulamının tüm Türkiye genelinde yaygınlaşması gerekliliği göze çarpmıştır.

Sonuç: Şiddetten Uzaklaşmak Neden Zor ve Neden Destek Gerektirir?

Kadınlar hem maruz kaldıkları şiddetten kaynaklanan ruhsal, bedensel, ekonomik nedenler hem de kadına yönelik şiddetle mücadele için oluşturulan kurum ve mekanizmaların işleyişinde karşılaşılan zorluklardan ve cinsiyetçi politikalardan dolayı şiddetsiz hayatlar kurmakta zorlanmaktadır. Bunun yanı sıra iş bulamama, düşük maaşlar, mahkeme tarafından belirlenmiş olsa da nafakaların ödenmemesi, alım gücünün düşmesi gibi sebeplerden kadınların hayatlarını idame ettirmelerini sağlayacak ekonomik koşula erişememeleri şiddetten uzaklaşmanın ve yeni hayatlar kurmanın önündeki en temel engeller olarak öne çıkmaktadır.

Kadınların önyargısız şekilde aldıkları desteklerle, yaşadıkları şiddete mahkûm olmadıklarını anlayıp güçlendikleri yıllardır deneyimlenmektedir. Şiddete maruz kalan kadınların, şiddeti ifade edecek alanlar bulup aldıkları en küçük destekle dahi hayatlarını değiştirmek için adım atabildiği Mor Çatı'da sağlanan dayanışma ile anlaşılmaktadır. Özellikle sosyal medyada ve medyada şiddetsiz hayatlar kurmanın mümkün olduğuna dair iletilen mesajların da kadınların karar almasına katkıda bulunduğu gözlenmiştir.

Maruz kaldıkları şiddetin sorumlusu olarak kendilerini görmeleri, kadınlara sürekli kendilerini savunmak zorunda hissettirmektedir. Mor Çatı'yı arayan kadınların yaşadıkları şiddeti anlamlandırmaya çalışırken kendilerini suçladıkları veya şiddet uygulayanın psikolojik anlamda rahatsız olduğu için şiddet uyguladığını düşündükleri görüldü. Kadınlara şiddetin

³ Bu konuda Mor Çatı'ya yapılan başvurular ile ilgili örnekler detaylı bir şekilde 2018 yılı 6 aylık faaliyet raporunda paylaşılmıştır.

haklı bir gerekçesi olamayacağı paylaşıldığında, hasta olarak gördükleri eş veya partnerin özellikle ve sadece kendilerine şiddet uyguladığı tespit edildiğinde kadınların çoğu kendilerini suçlamayı bırakarak şiddetin erkek egemen toplum düzeninden kaynaklandığını fark etmeye başladı.

Mor Çatı'ya başvuran kadınların paylaştıkları bilgilere baktığımızda çoğunun evli olduğunu ve şiddet uygulayanın da çoğunlukla kocaları olduğunu görüyoruz. Evliliğin teşvikinin giderek artan biçimde Türkiye'de bir devlet politikası olarak varlığını göstermesi, yasa koyucuların söylemlerinde olduğu kadar kadınların hayatına değen sosyal politikalarda da izlenebilmektedir. Evliliğin teşvik edilmesi ve boşanmaların engellenmesi için devletin kaynakları kullanılırken kadınların bağımsızlaşması, kendi hayatlarına dair karar alma güçleri ve seçenekleri olması ihtimalinin dahi engellendiği görülmektedir. Son günlerde kamuoyunu meşgul eden nafaka tartışmaları, kreşlerin kamu zararı olduğunun ilan edilmesi kadınların bağımsız hayat kurmalarının engellenmesine örnektir. Bu politikaların kadınların hayatlarına etkisinin ise yıkıcı olduğu görülmektedir. Ailesi ile yaşadığı evden çıkıp kendi hayatını kurmak, babasından ya da diğer aile bireylerinden gördüğü şiddetten uzaklaşmak isteyen kadınlar için evlilikten başka seçeneklerin önünün kesildiği anlaşılmaktadır. Bu durum kadınların güçlenmesine engel oluşturduğu gibi onları genellikle evlilik hayatlarında maruz kalacakları şiddete karşı da savunmasız bırakmaktadır. Evliliği bir hayat tercihinden ziyade baskı ve şiddet gördükleri ailelerinden kurtuluş yolu olarak görerek gerçekleştirmek, kadınların o evlilikte maruz kalacakları şiddet risklerini arttırmaktadır.

Şiddete maruz kalınan ilişkiden uzaklaşmaya karar vermek kadınlar için her durumda çok zorlu bir süreç olmakla birlikte, şiddet evlilik hayatında gerçekleştiğinde bu zorluğun katmerlendiğini görülmektedir. Toplumda evliliğe atfedilen değerler ve evli olmayan kadınları bekleyen toplumsal ve ekonomik zorluklar nedeniyle şiddet içeren evliliği sonlandırmak kadınlar için daha da zor hale gelmektedir.

Kadınların pek çoğunun evlilik hayatı boyunca ev işi ve bakım emeği gibi kendi üzerlerine bırakılan sorumluluklar nedeniyle ya işgücünden uzak kaldıkları ya da kariyerlerinin sekteye uğradığı görülmektedir. Bu durum kadınların ekonomik olanaklarını sınırladığından yeni bir hayata başlama kararı ve süreci kadınlar için zorlaşmaktadır.

Son yıllarda kadınları geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine hapsedmeye çalışan söylem ve uygulamalarda artış olduğunu ve erken yaşta evliliğe verilen cezaları tartışma ve ceza alanlara af yoluyla erken yaşta evliliğin teşvik edildiği bilinmektedir. Buna rağmen son yıllarda zorla evlendirilmek istenen kadınların ve kız çocuklarının hayır diyerek destek aradıkları, haklarının farkında oldukları ya da haklarını öğrenmek için çaba harcadığı örneklerle

karşılaşmıştır. Bu durum baskı, engelleme ve zorlamaların kadınların kendi hayatlarını kurma iradelerinin önüne geçemediğini göstermektedir. Kadınların iradelerini desteklemek kamunun ve toplumun görevidir. Dolayısıyla şiddete maruz kalan kadınlara sosyal hizmetin kurumsal ve sistemli bir şekilde sağlanması gereklidir. Kadınlara bütüncül bir yaklaşımla destek sağlanması sonucunda şiddetten uzak, bağımsız hayatlar kurmaları mümkün olacaktır.

SİĞINAK ÇALIŞMALARI

2009 yılında açılan, 18 yatak kapasiteli Mor Çatı Sığınağı son 10 yıldır Şişli Belediyesi'nin finansal desteğiyle faaliyetlerini sürdürüyor. Şişli Belediyesiyle yapılan protokol Aralık ayında yenilenerek 2019 yılı için de bu iş birliğinin devamına karar verildi.

Mor Çatı, Ocak–Aralık 2018'de 2017'den itibaren destek alan 8 kadın ve 8 çocuğun yanı sıra 2018'de sığınak kabulü yapılan 16 kadın, 3 ergen, 6 çocuk ve 3 bebek olmak üzere toplamda 44 kişiye sığınak desteği sağladı. Bunların içinden 1 kadın ve 1 çocuğu 2018 içinde sığınağa 2 kez kabul edildi. Sığınak kabulü yapılırken ve gerekli destekler sağlanırken kişiler arasında yaş, dil, din, cinsel yönelim ve etnik köken ayrımı yapılmadı. 2018'de sığınağa gelen kadınların yaşları 19-54 arasında değişirken, çocukları ise 0-17 yaş arasında değişkenlik gösterdi. Ayrıca, anneleriyle birlikte gelen her yaşta oğlan ve kız çocuğu sığınakta kalabildi. 2018'de sığınakta kalmaya başlayan 16 kadından 3'ü Türkiye vatandaşı değildi. Kadınların 4'ü ilkokul, 4'ü ortaokul, 3'ü lise, 1'i ön lisans, 3'ü üniversite mezunuydu; 1 tanesi ise okur-yazar değildi. Herkes için geçerli standart bir kalış süresi koyulmadı, her kadının sığınakta kalma süreleri kaynakları, koşulları ve hedefleri doğrultusunda değişkenlik gösterdi.

Kadınların Mor Çatı'ya Başvurma Nedenleri ve Maruz Kaldıkları Şiddet Biçimleri⁴

- 8 kadın kocalarından fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet gördüklerini; bunların içinden 3 kadın şiddetin yaralama ve işkence boyutuna vardığını, ayrılmak istediklerinde kocaları ve/veya aileleri tarafından ölüm ile tehdit edildikleri için güvenli bir yere ihtiyaç duyduklarını;
- 2 kadın kocalarından fiziksel, psikolojik, cinsel şiddet gördüklerini;
- 1 kadın babasından psikolojik şiddet gördüğünü;
- 1 kadın abisi tarafından cinsel tacize maruz kaldığını ve ailesinin kendisini suçlaması sonucunda evden ayrılmak durumunda kaldığını;
- 1 kadın üvey babasından fiziksel ve psikolojik şiddet gördüğünü ve bu nedenle evden ayrılmak durumunda kaldığını;

⁴ “Kadınların Mor Çatı'ya Başvurma Nedenleri ve Maruz Kaldıkları Şiddet Biçimleri” ve “Kadınların Deneyimleri” bölümlerindeki nitel ve nicel veriler Mor Çatı sığınağında 2018 yılı içerisinde kalmaya başlamış kadın ve çocukların paylaştığı bilgilerden derlenmiştir. 2017 yılında sığınağa yerleşen ve 2018'de sığınakta kalmaya devam eden kadın ve çocukların şiddet öyküleri [2017 yılı faaliyet raporunda](#) paylaşılmıştır.

- 1 mülteci kadın sokakta tanımadığı biri tarafından tecavüze uğrayarak yaşadığı gebelik sonucu yaşamsal bir tehdit ortaya çıktığı için ülkesinden göç etmek durumunda kaldığını;
- 1 mülteci kadın erkek kardeşinden gördüğü fiziksel şiddet ve sonrasında zorla evlendirmeden kaçarak ülkesinden göç etmek durumunda kaldığını ve göç yolunda fiziksel ve cinsel şiddete maruz kaldığını;
- 1 kadın babasından şiddet gören annesine destek olması nedeniyle kendisinin de fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddete maruz kaldığını; annesi ile şiddetten uzaklaşmak istediğini paylaşarak sığınağa başvurdu.

Kadınlar sığınağa geldiklerinde kendileriyle yapılan görüşmeler sonucunda birçok kadının yukarıda saydığımız sebeplerle sığınağa kabul edilseler de başka kişilerden, başka şiddet biçimlerine de maruz kaldıkları anlaşıldı. Örneğin 2018'den itibaren sığınağa gelen kadınlardan 3'ü çocukken cinsel istismara; 4 tanesi ise kendi aileleri tarafından yaralama boyutunda fiziksel şiddete uğradıklarını paylaştılar. Yukarıda sığınağa gelme nedenlerini paylaştığımız evlenmiş kadınların yarısından çoğunun 18 yaş ve öncesinde evlendiği, bir kısmının ise 18-20 yaş arasında evlendiği gözlemlendi. Bunlardan bir kısmı zorla evlendirilmişti. Diğer kadınlar ise çoğunlukla ailelerinde gördükleri şiddet nedeniyle evden uzaklaşabilmek için küçük yaşta evlendiklerini, şiddetten uzaklaşmak için başka bir şiddet yaşamına girmek durumunda kaldıklarını, evliliklerini bitirmeye çalıştıkları sırada veya bitirdiklerinde tekrar ailelerinden şiddet görmeye başladıklarını paylaştılar.

2018 yılı içerisinde Mor Çatı sığınağında kalan mülteci kadınlar çok katmanlı şiddet biçimlerine maruz bırakıldıklarını paylaştılar. Kendi ülkelerinde maruz bırakıldıkları erkek şiddetinin yanı sıra, yerinden edilmeden ötürü yaşadıkları şiddetin onları fiziksel ve ruhsal olarak ciddi biçimde etkiledikleri görüldü. Ayrıca göç yolunda yaşadıkları fiziksel ve cinsel şiddetin de tüm durumları daha karmaşık hale getirdiği gözlemlendi. Mülteci kadınların Türkiye'ye geldikten sonra yaşadıkları ayrımcılık, barınma ve sosyo-ekonomik destek yetersizliği, kaynaklara erişimde zorluklar ve dil bariyeri yaşadıkları en büyük problemler olarak göze çarptı. Mülteci kadınların Türkiye'deki yasal statüleri ne olursa olsun bu zorlukların birçoğuna maruz bırakıldıkları görüldü. Kimliği olmayan kadınların Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesindeki sığınaklara alınmasındaki engeller, ayrıca mülteci kadınların ikamet izni aldıkları yerler üzerinden sığınak talebi yapmaya zorlanmaları, bu başvurular esnasında tercüman eksikliğinden dolayı kadınların kendilerini ifade edememesi ve yaşadıkları ayrımcı tutumlar mülteci kadınların durumlarını daha da karmaşık bir hale getirdiği gözlemlendi.

Kadınların Deneyimleri

Erkeklerin uyguladığı fiziksel şiddet sonucu kadınların yaralandıkları ve hayatlarının risk altına girdiği görüldü. Kadınlar, dayağın yanı sıra bıçaklama, boğma, yakma, vücuda cisimle vurma gibi çeşitli hallerde şiddete maruz kaldıklarını paylaştılar. Kadınların büyük bölümü fiziksel şiddetin hamileyken de devam ettiğini belirtirken, 1 kadın bu nedenle bebeğini kaybettiğini paylaştı. Fiziksel şiddetin en son noktası olarak kadınlar şiddet uygulayan erkekler tarafından sık sık ölümlle tehdit edildiklerini, bazen bu tehdidin silahla gerçekleştiğini ve en çok da kadınların ayrılacaklarını ya da boşanacaklarını ifade ettiklerinde bu tehditlerin arttığını anlattılar. 1 kadın emekli polis olan kocasının kendisi üzerinde silahla talim yaptığını, başka 1 kadın ise kocasının kendisini intihara teşvik ettiğini paylaştılar.

Şiddet anının sonrasında da kadınların fiziksel şiddetin sonuçlarını uzun zamanlar yaşadıkları görüldü. Maruz bırakıldıkları ağır fiziksel şiddet nedeniyle kronik sağlık sorunları yaşadıkları görüldü.

Kadınlar şiddete maruz kaldıklarında, bazen bir kuruma başvursalar da çoğu zaman şiddet uygulayandan korktukları veya şikâyet etmek istemedikleri için uzun bir süre herhangi bir sağlık ya da güvenlik kurumuna başvurmadıkları görüldü.

Kadınların evlilik içerisinde sıklıkla tecavüz ve diğer cinsel şiddet biçimlerine maruz kaldıkları görüldü. Kadınlar, çocuklara zarar verme tehdidiyle cinsel birlikteliğe, güç kullanarak anal birlikteliğe, birliktelik sırasında cisim kullanmaya, istenmeyen cinsel fantezilere, regl iken ilişkiye zorlama ve doğum kontrol yöntemlerini kullanmayı engelleme gibi cinsel şiddet biçimlerine maruz kaldıklarını paylaştılar. Ayrıca kadınlar özellikle cinsiyetçi küfür ve hakaretlerle bedenlerinin ve cinselliklerinin aşağılandığını paylaştılar.

Evli olup da cinsel şiddete maruz kalan kadınların hikâyelerini dinlerken evlilik içi tecavüz kavramının bilinmediği anlaşıldı. Kadınların hiçbiri evlilik içi tecavüzün yasalar nezdinde bir suç olabileceğini düşünmedikleri ve evlilik ilişkisi içerisinde istenen bütün cinsel davranışlara olumlu yanıt verilmesi gerektiği gibi bir yaygın inanış olduğu için bunu öğrendiklerinde şaşırıldıkları görüldü.

Evlilik ilişkisi dışında sığınmakta kalan kadınlardan 4 tanesi çocukluk çağında yaşadıkları cinsel istismarı paylaşıırken; başvuran kadınlardan 1 tanesi ağabeyi tarafından yaşadığı cinsel taciz nedeniyle evden ayrılmak durumunda olduklarını paylaştı. 1 kadın ise tanımadığı biri tarafından tecavüze maruz bırakılmış ve gebeliğini kendi ailesine ya da evli olduğu kişinin ailesinin öğrenmesi halinde öldürülmekten korktuğu için ülkesini terk ederek Türkiye'ye gelmişti.

Bir diğer Şiddet biçimi olarak; erkeklerin kadınların özgüvenini kırmaya, kadınları çaresiz hissettirmeye ve kontrol etmeye yönelik olarak psikolojik Şiddet uyguladıkları görüldü. Örneğın cinsiyetçi iş bölümüne uymadıklarında ya da erkeklerin istediğı gibi yerine getirmediğinde “Sen nasıl kadınsın?” şeklindeki aŐağılamalar, alay, küçük düşürme, hakaret kadınların anlatılarında sık sık yer aldı.

Erkeklerin kıskançlıkla kadın ve çocukların evden dışarı çıkmasını ve başka kişilerle iletişim kurmasını engelledikleri ve kadınlara sistematik bir tecrit uyguladıkları görüldü. 1 kadın son üç yılda evden çok seyrek dışarı çıktığını ve erkek akrabaları ile dahi iletişim kurmasının engellendiğini paylaştı. Başka 1 kadın ise Şiddetin dozunun artmasıyla evde hapis hayatına mahkûm edildiğinden bahsetti. Diğer 1 kadın da kocasının evden dışarı çıkarmadığını, ancak sinirlendiğinde gecenin bir yarısında kapının önüne koyduğunu paylaştı. Kadının paylaŐtığına göre normal Őartlarda evden çıkarak sosyalleşmesini, kendisine sosyal ağılar geliştirmesini engelleyen, kadını tecrit eden erkek gece yarısı bir yerden destek alamayacağını bildiğı karısını cezalandırmak için evden kovuyordu. 1 kadın ise Şiddet uygulayan kişiyi terk etmek için aile yakınından destek istediğinde bu yakınının kocası tarafından ölümlle tehdit edilerek kadının yanından uzaklaştırıldığını paylaştı. Böylece kadının destek alabileceğı sosyal ağıları zarar görmüŐtü.

Ayrıca kadınların sıklıkla boşanırlarsa çocuklarını kaybedecekleri iddiasıyla tehdit edilerek evlilik içinde kalmaya zorlandığı anlaşıldı. 1 kadın, ilk evliliğinden olan iki çocuğuna dört yıl boyunca kendisinin öldüğü söylendiğini paylaştı. Bu şekilde anne ve çocuklar baba tarafından görüŐtürülmüyordu.

Ekonomik Şiddetin de erkekler tarafından yoğun bir şekilde uygulandığı görüldü. Kumar ve içki için kadının cüzdanından devamlı olarak para çalma, bulamadığı zamanlarda Şiddet uygulama; çalışmaya zorlama ve maaşına el koyma, kredi ya da banka kartına el koyma, kartlarıyla alışveriş yaparak ya da adına kredi çekerek borçlandırma; çalışmasına izin vermeme; çok az miktar para ile kadından evin giderlerini, yemek masraflarını ve çocukların ihtiyaçlarını karşılamasını bekleme kadınların maruz kaldıklarını paylaştıkları ekonomik Şiddet biçimleri oldu. Sığınakta kalan bazı kadınlar açlık derecesinde yoksullaŐtırıldıklarını, en son evde yiyecek hiçbir Şey kalmadığında sığınağına gelmek zorunda kaldıklarını paylaştılar. 1 kadın kocası çalıştığı halde günlerce küp Őekerle beslenmek zorunda kaldığını aktardı. 1 kadın boşanmadan sonra nafaka ya da mal varlığından pay talep edememesi için anlaşmalı boşanmaya zorlandığını paylaştı. Ayrıca kadınların büyük bölümü erkeklerin Şiddet uyguladıktan sonra kendilerini evden kovduklarını ya da kovmakla tehdit ettikleri paylaştı.

Buna ek olarak 2 kadın aileleri tarafından okula gönderilmeyerek eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kaldıklarını paylaştı.

Bu şiddet biçimlerinin yanı sıra; boşanmak isteyerek evlerinden ayrılan kadınların büyük bölümünün uzun zaman kocalarının sürekli olarak kendilerine ulaşma çabası karşısında şiddetten tam anlamıyla uzaklaşamadıkları görüldü. Erkekler, kadınlara telefon, sosyal medya gibi dijital araçlarla ulaşarak tehdit etme, onların iş yerlerini, çocukların okullarını, kaldıkları yeri öğrenmeye çalışma gibi davranışlarla uyguladıkları şiddeti devam ettirdiler. Fakat kadınlarla yapılan çalışma sırasında kadınların şiddeti arkada bırakma kararlılıkları şiddetten uzaklaşmalarını hızlandırdığı görüldü.

Bebek, Çocuk Ve Ergenlere Yönelik Erkek Şiddeti

Hamilelik döneminde yaşanan fiziksel, ekonomik ve psikolojik şiddetin bebeğe yansımaları olduğu gibi kadınların ekonomik şiddet sonucu yaşadığı beslenme sorunları da bebeğin sağlığını daha dünyaya gelmeden olumsuz etkilediği görüldü.

2018 yılında da de ev içinde çocukların sıklıkla şiddetin tanığı olduğu gözlemlendi. Çocuklar şiddete tanık olduklarında ya çaresizlik ve korkuyla saklandıklarını ya da ebeveynlerinin arasına girerek annelerini korumaya çalıştıklarını paylaştılar. Çocukların hikâyesinde ergenlik çağına geldiklerinde ise genelde babaya karşı koymaya başladıkları; bu sırada hem fiziksel hem de psikolojik olarak daha da yaralanabildikleri görüldü. Bazı durumlarda şiddetin, babanın anneye karşı davranışlarına müdahale ederken ilk defa doğrudan çocuğa yöneldiği paylaşıldı. Böylesi durumlarda, erkeklerin “otoritesine karşı çıkan” çocuğa da eşlerinden bağımsız şiddet uygulamaya başladığı gözlemlendi. Örneğin iki ergen oğlanın babalarından kafayı duvara vurma, kemerle kırbaçlama, yüzde kanamaya neden olacak kadar dayak atma şeklinde fiziksel şiddete maruz kaldıkları anlaşıldı. Bu çocuklar ergenlikleri öncesinde yatak odasından gelen şiddet seslerine “anne babanın mahremiyetine girilmez” olarak gelenek aktarıldığı için müdahale etmedikleri, polisi arayamadıkları, yardım isteyemedikleri; bu durumun çocukları yıllarca çaresiz ve öfkeli hissettirdiği görüldü.

Kadın ve Çocukların Güçlenmesine Katkı Sağlayan Destekler

Sığınakta kalan kadın, çocuk ve ergenlere bireysel ve grup çalışmalarıyla farklı destekler veriliyor. Sığınakta kalan her kadın, ergen ve çocuk haftada bir kere sosyal çalışmacısı ile görüşüyor. Bu görüşmeler, şiddetin dinamiklerinin, sinyallerinin tanınmasının ve yaşanan şiddetin kendi suçu olmadığı fark edilmesinin güçlenmenin ilk adımı olarak gören bir yaklaşımla yapılıyor. Kadınlar, şiddetten uzak bir yaşam kurabilmek için hedeflerini, bu hedefleri hayata geçirebilmek için neler yapmaları gerektiğini ve süreç boyunca karşılaştıkları zorlukları nasıl aşabileceklerini düzenli görüştükları sosyal çalışmacıyla birlikte ele alıyorlar.

Bu dönemde de sığınanların günlük akışını planlamak ve birlikte yaşamı güçlendirmek için yetişkinlerin katıldığı toplantılar düzenli olarak yapıldı. Ayrıca çocukların ihtiyaçlarını ve sözlerini göz ardı etmemek adına çocuk toplantıları da düzenli olarak yapıldı. Bu toplantılarla kadın ve çocukların şiddetsiz yöntemlerle sorun çözme becerilerinin geliştiği görüldü.

Anne-çocuk iletişimini desteklemek, aralarındaki işbirliğini artırmak, anne ve çocuğun şiddetle mücadeleyle bir “ekip” olarak yürütebilmesini ve kuracakları yeni hayatta karşılaşılabilecekleri sıkıntıları birlikte aşabilmelerini sağlamak için düzenlenen annelerle grup çalışmalarına ve toplantılara bu dönemde de devam edildi.

Haftalık toplantıların yanı sıra kadınların hem birlikte yaşamaktan hem de bir sığınakta kalmaktan gelen duyguları açık iletişim sayesinde yönetebilmeleri için psikolog eşliğinde grup çalışması yapıldı.

Sığınaktaki ortak yaşamı desteklemek amacıyla film geceleri, kahvaltı etkinlikleri, farklılıklara dikkat çekmek adına farklı kültürlerden yemeklerin hazırlandığı yemek atölyeleri yapıldı.

Kadınlara yönelik “Neden Feminizm?”, “Bulaşıcı Hastalıklar”, “Cinsellik ve Cinsel Sağlık” ve “Şiddetsiz İletişim” atölyeleri düzenlendi.

Sığınakta çocukların iletişim, ilişki biçimleri, toplumsal cinsiyet, şiddete karşı koyma, duygularını tanıma ve ifade etme, problem çözme, bedeni tanıma ve onay verme, yaratıcılık, üretkenlik gibi alanlarda desteklenmeleri için grup çalışmaları yapıldı.

Kadınlar ve çocuklarla birlikte deniz gezisi, sadece çocuklarla ise çok sayıda doğa ve kültür gezisi düzenlendi. Ayrıca bir gönüllünün desteğiyle kadınlarla yoga çalışması yapıldı.

Kadın ve Çocukların Şiddet Yaşantısından Çıkmasına Katkı Sağlayan Destekler

- 7 kadın, İstanbul Barosu'nun Adli Yardım Bürosu'na başvurarak kendilerine avukat atanmasını sağladı. 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Yasa'dan yararlanarak kendileri ve beraberindeki çocukları için koruma ve gizlilik kararı çıkardı. Son dönemlerde gizlilik ve koruma kararlarının reddedilmesi veya mahkeme kararlarının 1-2 ay gibi kısa sürelerle verilmesinden ötürü birçok kadın yeniden başvurmak zorunda kaldı. Acil durumlarda kadınlar, 6284 sayılı kanuna başvurularını gönüllü avukatlardan aldıkları hukuki destek ile yaptılar.

- Hak arama süreçlerinde kadınlar avukatları tarafından yeterince desteklenmiyor, talepleri hâkimler tarafından cinsiyetçi bakış açısı ile reddedilebiliyor. Bu durumlarda

kadınların, sıklıkla itirazda bulunmaları ya da başka bir mahkemeye başvurmaları gerekiyor. Kadınlar tüm bu hukuki süreçleri boyunca gönüllü avukatlardan destek aldı.

- 8 kadın boşanma davası açtı. 1'i avukatının desteği ile anlaşmalı olarak boşandı.
- 8 kadına Bakanlığın, valiliğin ve belediyelerin maddi yardımlarından faydalanabilmeleri için sosyal inceleme raporları (SİR) yazıldı.
- Mülteci kadınlar sahip oldukları statüden dolayı sağlık, eğitim, sosyal yardım gibi haklarına erişmekte zorlanıyorlar. Erkek şiddetine maruz bırakılan kadınların haklarına erişimi ise daha da kısıtlanıyor. Özellikle ikamet ettiği ilden farklı bir şehirde devlet sığınağına gitmek isteyen mülteci kadınların başvuruları kabul edilmiyor. Bu sebeple, biri Suriyeli ve biri İranlı olmak üzere 2 mülteci kadının haklarına erişimini kolaylaştırmak adına ikamet ili ilgili İl Göç İdaresine rapor yazıldı. Hazırlanan rapor ile iki kadının da ikametini İstanbul'a alması sağlandı.
- 3 mülteci kadınla yapılan haftalık sığınak görüşmelerinde Arapça ve Farsça tercüme yapılabilmesi için İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı'ndan (İKGV) ve Göçmen Dayanışma Derneği'nden düzenli olarak tercüme desteği alındı.
- 5 çocuğun gizli okul kayıt süreci takip edildi. 1 çocuğun okula gizli kaydının yapılması sürecinde sorunlar yaşanması sebebiyle ŞÖNİM ve Milli Eğitim Bakanlığı ile görüşmeler yapıldı.
- 1 çocuğun güvenli bir şekilde liseye geçiş sınavına girebilmesi için Milli Eğitim Müdürlüğü ile görüşmeler yapıldı.
- 7 kadın gönüllü psikologlardan psikoterapi desteği aldı.
- 2 kadın Mor Çatı gönüllüsü psikiyatristlerden destek aldı.
- 2 çocuk psikolojik destek için Akıl Sağlığı ve Rehberliği Derneği'ne (ÇARE-DER) ve Belediyelerin psikolojik danışmanlık birimlerine yönlendirildi.
- 2 çocuk Mor Çatı destekçisi hekimlerden destek aldı. 1 kadın Mor Çatı'nın yönlendirmesiyle kadın doğum uzmanından destek aldı.
- 1 çocuk için belediyeden kreş desteği ayarlandı.
- 4 çocuk belediyenin yaz okullarına yönlendirildi.
- Şu anda çocuğuna bakabilecek durumda olmayan 1 kadına çocuğunu Bakanlık korumasına vermesi yönünde destek olundu. Çocuğun durumu ile ilgili kurumla görüşmeler yapıldı.

- 1 kadına kürtaj olabilmesi için maddi olarak destek olundu.
- Birkaç bağışçı tarafından 9 kadına maddi destek sağlandı. Bir bağışçı sığınaktaki bebeklerin mama ihtiyacı için maddi destek verdi.
- 3 kadın gönüllü ağımız üzerinden gelen iş ilanlarına yönlendirilerek iş buldu.
- 1 mülteci kadın Mor atı gönüllüsü bir öğretmenden Türkçe dersleri aldı.
- 1 kadın İSMEK'in kurslarına yönlendirildi.

Bunların dışında özellikle giyim ve okul malzemeleri ihtiyaçları Mor atı'ya gelen ayni bağışlar yoluyla karşıldı. Çocuklara sığınak çalışanları tarafından eğitim desteği verildi.

Sığınaktan Ayrılma

- 3 kadın iş bularak, ekonomik olarak sürdürebileceği bir hayat kurarak çocuklarıyla birlikte sığınaktan ayrıldı. Bu kadınlardan ikisi birlikte eve çıktılar.
- 2 kadın birbiriyle dayanışarak birlikte eve çıktılar.
- 1 kadın bir arkadaşının çocuğuna bakarak onun evinde yaşamaya karar verdi.
- 1 kadın bir arkadaşı ile birlikte yaşamaya karar verdi.
- 3 kadın aileleri ile birlikte yaşamaya karar verdiler.
- 1 kadın şiddet yaşadığı eve geri döndü.
- 5 kadının sığınak kural ihlali yapmaları nedeniyle sığınak desteği kesildi.
- 1 kadının yalnızca barınma ihtiyacı olduğunun anlaşılması sebebiyle sığınak desteği kesildi.

Sığınak alışanları

Bu süre içinde sığınak çalışanları yıllardır olduğu gibi uzman bir psikologla süpervizyon çalışması yapmaya devam etti. Çalışmaların dayanışma merkezi faaliyetleri ile koordinasyon içinde sürdürülebilmesi için Sığınak ve Dayanışma Merkezi'nde görev alan sosyal çalışmacıların katıldığı düzenli toplantılar gerçekleştirildi. Gönüllü avukat ve psikologlar ile toplantılar yapılıp bilgi paylaşımı sağlandı. Almanya'dan 2, Türkiye'den 1 ğrenci staj çalışması kapsamında sığınak çalışmasına destek oldular.

BİLGİ VE DENEYİM PAYLAŞIMLARI

Karar Aldım Kampanyası

Kasım ayında 6284 sayılı Kanun'un kadınlar için yaşamsal önemini vurgulamak, tüm kadınların 6284 sayılı Kanun kapsamındaki haklarının bilinirliğini artırmak ve Kanun'un nitelikli olarak uygulanmasını yaygınlaştırmak amacıyla Karar Aldım Kampanyası başlatıldı.

Kadınlar için şiddeti hayatlarından uzaklaştırmanın kolay olmadığı dayanışma merkezi ve sığınak çalışmalarından bilinmektedir. Koca, sevgili, baba, erkek kardeş gibi yakınlarından gördükleri şiddeti hayatlarından çıkarma kararı aldıklarında onları güçlendirecek mekanizmaların varlığı hayati önem taşımaktadır. 6284 sayılı Kanun Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadelede en önemli mekanizmalardan biridir. Kadınlar maruz kaldıkları şiddeti sonlandırma, şiddetten uzak yeni bir hayat kurma kararı aldıklarında bunu sağlayacak destekleri 6284 sayılı Kanun kapsamında talep edebilmekteler.

Yürüttüğümüz kampanya kapsamında Kanun'un sağladığı haklara dair bilinirliği artırmak amacıyla www.kararaldim.org adresli internet sitesi kuruldu. Sitede kampanya görselleri, kanun hakkında bilgi görselleri, kanun metni, başvuru dilekçe örneği, şiddete maruz kalındığında ulaşılabilecek kurumların listesi ve bu kanundan yararlanarak şiddetten uzak yeni bir hayat kurabilen kadınların deneyimlerine yer verildi.

6284 sayılı Kanun ve bu kapsamda yararlanılabilecek haklar hakkında bilgi veren 12 adet bilgi görseli tasarlandı ve bunlar Mor Çatı'nın sosyal medya hesaplarından paylaşıldı. Sosyal medyada paylaşılan görseller 1.500.000'in üzerinde kullanıcıya ulaştı, 20.000'in üzerinde kullanıcı tarafından tıklanıp incelendi, yaklaşık 15.000 kullanıcı tarafından beğenildi ve yaklaşık 1300 kişi tarafından paylaşıldı.

Kampanyanın sürdüğü 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nü kapsayan hafta içinde hazırlanan afişler Kadıköy ve Beşiktaş belediyelerinin desteğiyle Kadıköy ve Beşiktaş sokaklarında yer aldı.

Kanun hakkında kısa bilgiler içeren küçük bir broşür hazırlandı ve 20.000 adet basıldı. Bu broşür Mor Çatı'nın da aralarında olduğu, Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Kurultayı bileşeni, kapatılan örgütler de dâhil olmak üzere, 20 kadın örgütü tarafından sokaklarda, 25 Kasım etkinliklerinde, toplantılarda kadınlara ulaştırıldı; kadınlarla yüz yüze iletişim kurularak Kanun hakkında bilgi paylaşıldı. Kampanya öncesince ve süresince Kurultay bileşeni kadın örgütleriyle birlikte KSGM, Adalet Bakanlığı vb. gibi Kanun'un yapılması ve uygulanmasından sorumlu kamu kurumlarına ortak bilgi edinme başvuruları yapıldı. Böylece konunun Türkiye'nin çeşitli illerinde faaliyet gösteren kadın örgütlerinin

gündeminde ve takibinde olduğu ve kamu kurumlarının bu konudaki görev ve sorumluluklarını yerine getirmeleri gereği hatırlatıldı.

Kanun hakkında detaylı bilgi içeren, kadınlar, avukatlar, yargı mensupları, araştırmacıların her zaman yararlanabileceği *Erkek Şiddetini Önlemede 6284 Sayılı Kanun* broşürünün yeniden basımı yapıldı, kampanya süresince kişi ve kurumlarla paylaşıldı.

Kampanyanın ardından birçok kadın sosyal medya üzerinden ya da eposta yolu ile Mor Çatı'ya ulaşarak haklarıyla ilgili sorular sordu, kendi güçlenme deneyimlerini paylaştı. Bunun yanında yaşadığı şiddetle ilgili kanun kapsamında yeterince destek alamadığına dair olumsuz deneyimlerini paylaşan kadınlar da oldu. Karar Aldım Kampanyası ile geniş kesimlerin 6284 sayılı Kanun'un varlığından haberdar olması, Kanun'un kadına yönelik şiddete karşı ne kadar önemli bir kanun olduğunu fark edilmesi sağlandı.

Gençlere Yönelik Çalışmalar

2018 yılında yurt dışı ve yurt içindeki çeşitli üniversite ve liselerden 98 öğrenci ile buluştuk.

Gönüllülerin gerçekleştirdiği görüşmelerde, toplumsal cinsiyet, kadına yönelik şiddet ve Mor Çatı'nın yürüttüğü dayanışma merkezi ve sığınak faaliyetleri hakkında bilgi paylaştık.

2018 yılında Türkiye'den 61 öğrenci Mor Çatı'ya staj başvurusunda bulundu ve 4 öğrenci dayanışma merkezi ve sığınakta staj yaptı.

Gönüllü Ağının Genişlemesi

Mor Çatı kuruluşundan bu yana gönüllüleri için atölye çalışmaları düzenliyor ve Mor Çatı'ya başvuran kadınlarla dayanışma oluştururken uygulanan feminist politikaları tartışıyor. Bu atölyelere katılan gönüllüler daha sonrasında Mor Çatı'nın işleyişine katılabiliyor. Başvuru almak isteyen gönüllüler ise bir uygulama atölyesine daha katılarak şiddet yaşantısından uzaklaşmak isteyen kadınlarla yüz yüze veya telefon görüşmesiyle dayanışma gösterebiliyor.

2018 yılında Mor Çatı'ya e-posta üzerinden ve yüz yüze 1235 gönüllü başvurusu oldu. Mor Buluşmaların ardından Şubat ve Aralık aylarında gönüllü atölyeleri gerçekleştirildi. Böylece gönüllü olmak isteyen kadınların Mor Çatı politikalarını tanınması ve dayanışma ağının feminist bir zeminde genişleyebilmesi hedeflendi.

Atölye Çalışmaları, Düzenlediğimiz ve Katıldığımız Etkinlikler

Mor Çatı, kadına yönelik şiddetle mücadelede benimsediği feminist yaklaşımın yöntem olarak benimsenmesi için deneyimini paylaşmaya ve yaygınlaştırmaya devam ediyor. Mor Çatı gönüllüleri birçok belediye, okul, topluluk ve derneğe kadına yönelik şiddetle mücadele, dayanışma merkezi ve sığınak çalışmaları, gönüllü ağını güçlendirme gibi konulardaki

çalışmalara da katkı sunuyor. 2018 yılında düzenlendiğimiz ve katıldığımız etkinlikler şöyledir:

- 16 Ocak'ta Ekmek ve Gül gazetesi ile sığınaklarla ilgili röportaj yaptık.
- 18 Ocak'ta Mülteciler Derneği ile sığınak deneyimimiz hakkında paylaşımlar yapmak üzere buluştuk.
- 23 Ocak'ta BÜKAK (Boğaziçi Üniversitesi Kadın Araştırmaları Kulübü) tarafından düzenlenen söyleşiye katılarak Mor Çatı çalışması, OHAL süreci ve 6284 sayılı Kanun hakkında paylaşımda bulunduk.
- 24 Ocak'ta Vakfımızın dayanışma içinde olduğu Nevin Yıldırım'ın takipçisi olduğumuz davasının duruşmasına katıldık.
- 01 Şubat'ta ziyaretimize gelen Japonya Konsoloslugu yetkilileri ile görüştük.
- 14 Şubat'ta Ankara'da yapılan Sivil Düşün AB Programı Gönüllülük Danışma Toplantısına katıldık.
- 15 Şubat'ta KİH - Yeni Çözümler Derneği Karşılaşmalar Videoları: Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği bölümüne konuk olduk.
- 23-24 Şubat tarihleri arasında Mor Çatı gönüllü atölyesini düzenledik.
- 5 Mart'ta IPS İletişim Vakfı biaOkul açılışına katıldık.
- 8 Mart'ta NTV Radyo Ana Haber Bülteni'ne şiddet gören kadınların yaşadığı psikolojik sorunlara ilişkin görüşlerimizi paylaştık.
- 9 Mart'ta 8 Mart etkinlikleri kapsamında Bilgi Üniversitesi Bilum Sosyal Sorumluluk Kulübü ve Hukuk Fakültesi Temsilciliği tarafından düzenlenen Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Sivil Toplum Girişimleri programına konuşmacı olarak katıldık.
- 10 Mart'ta kadın üyelerinin katılımı ile TMMOB Gıda Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin 8 Mart çalışmaları kapsamında planladığı etkinliğe katıldık.
- 13 Mart'ta İstanbul Üniversitesi'nde düzenlenen Sosyal Sorumluluk Günleri'ne katıldık.
- 14 Mart'ta Altınbaş Üniversitesi'nde düzenlenen Günümüzde Kadın Vakıf Örnekleri adlı panele katıldık.
- 13-14-15 Mart'ta Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği (CEİD) tarafından gerçekleştirilmiş olan Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Hak Temelli İzleme Eğitimi'ne katıldık.

- 15 Mart'ta Yuva Derneği'ne bağlı Ümraniye Çocuk ve Gençlik Merkezi'nden destek alan kadınlarla erkek şiddeti üzerine bir atölye düzenledik.
- 21 Mart'ta Birleşik Metal-İş Sendikası'na üye kadınlarla kadına yönelik şiddet konulu atölye çalışması yaptık.
- 27 Mart'ta Şişli Doğa Koleji'nin düzenlediği Şişli Bilim Doğa Okulu Cinsiyet ve Irk Eşitliği sunumuna katıldık.
- 22 Mart'ta Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen İstanbul Cinsel Taciz ve Saldırı Birimleri Toplantısı'na katıldık.
- 29 Mart'ta İstanbul Gelişim Üniversitesi Dil Düşünce ve Edebiyat Topluluğu'nun düzenlemiş olduğu etkinlikte Kadına Yönelik Şiddet ve Mor Çatı'daki çalışmaları anlattık.
- 02 Nisan'da Bahçeşehir Üniversitesi TOSAM ile KA.DER ortaklığında gerçekleştirilmiş olan "Karar Alma Mekanizmalarında Kadın Temsili" adlı panele katıldık.
- 9 Nisan'da üyesi olduğumuz Şiddete Karşı Kadınlar Avrupa Ağı'nın (WAVE) Viyana'da düzenlenen danışma kurulu toplantısına katıldık.
- 25-26 Nisan'da Sivil Düşün AB programı tarafından "gönüllülük" temasıyla düzenlenen Sivil Toplum Forumu'na katıldık.
- 26-27 Nisan'da Kadın Dayanışma Vakfı tarafından düzenlenen Mülteci Kadınlara Yönelik Toplumsal Cinsiyet Temelli Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadelede Sivil Toplum Örgütleri ve Yerel Kurumlar Arası Diyaloğun Geliştirilmesi toplantısına katıldık.
- 05 Mayıs'ta KOWIN Türkiye tarafından gerçekleştirilen Kore Bit Pazarı'na Mor Çatı olarak katıldık.
- 10 Mayıs'ta Farkımız Yok projesi kapsamında Yeditepe Üniversitesi'nde stant açtık.
- 12-14 Mayıs tarihlerinde Fethiye'de 21. Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Ara Kurultayı gerçekleştirildi.
- 15-17 Mayıs tarihlerinde CEİD tarafından düzenlenen Haritalama Raporları ve İzleme Göstergeleri Eğitimi'ne katıldık.
- 23 Mayıs'ta TAPV tarafından düzenlenen Kürtaj ve Aile Planlaması Hizmetleri Raporu Toplantısı'na katıldık.
- 23 Mayıs'ta AÇEV Kadın Güçlenme ve Okuryazarlık Eğitimleri Birimi Toplantısı'na katıldık.

- 30 Mayıs'ta Boğaziçi Üniversitesi'nde Ayvalık Çocuk Çalışması Ekibi ile hazırlanan atölyeye katıldık.
- 13 Haziran'da Kadın Eserleri Kütüphanesi tarafından geçtiğimiz yıl kaybettiğimiz kurucularımızdan Şirin Tekeli anısına düzenlenen 21. Yüzyılın Eşiğinde Vakıf Kuran Kadınlar başlıklı panele katıldık.
- 28 Haziran'da Bilgi Üniversitesi Pro Bono Ağı tarafından düzenlenen "STK'lar için Veri Koruması Hukuku" atölyesine katıldık.
- 19 Temmuz'da Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon Kurulu İzleme ve Değerlendirme Komisyonu toplantısına katıldık.
- 21-22 Temmuz'da Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) Derneği'nin düzenlediği Gençlerle Yeni Yollar Yeni Süreçler Projesi Atölyesine katıldık.
- 23-25 Temmuz'da Üsküp'te düzenlenen Avrupa Kadın Lobisi Batı Balkan Ülkeleri ve Türkiye'de Sivil Toplum Örgütlerinin Katılımcı Toplantısı'na katıldık.
- 18 Eylül'de Sapanca'da Birleşik Metal İş tarafından düzenlenen ev içi şiddet ve yakın ilişkilerde şiddet üzerine sendikalı kadınlarla atölye gerçekleştirdik.
- 29 Eylül'de Uğur Özkan Çocuk Kültür Evi tarafından düzenlenen anayasal ve hukuki düzenlemeler, çocuk koruma kanunu, uluslararası sözleşmeler, başvuru mekanizmaları hakkında yapılan panele katıldık.
- 29 Eylül'de 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Konusunda uygulamaları paylaşmak için Türkiye'nin farklı şehirlerinden 50 avukat ve sosyal çalışmacıyla çalıştay düzenledik.
- 6 Ekim'de Mor Çatı'ya gönüllü olmak üzere başvuruda bulunan kadınlarla Toplumsal Cinsiyet konulu Mor Buluşma 1'i gerçekleştirdik.
- 18 Ekim'de Feminist Bir Hafıza Pratiği konusunda Mor Çatı'nın 25.Yılı Kitap Çalışmasını anlatmak için Müzeler, Hafıza Mekanları ve Hatırlatma Pratikleri konferansına katıldık.
- 20 Ekim'de Mor Çatı'ya gönüllü olmak üzere başvuruda bulunan kadınlarla Feminizm konulu Mor Buluşma 2'yi gerçekleştirdik.
- 21 Ekim'de Kader Ankara Genç Siyaset Okulu tarafından düzenlenen Sivil Toplum, Kadın Üniversite Öğrencileri ve Kadın Parlamento üyeleri arasında sürdürülebilir köprüler kurma projesi kapsamında İstanbul'da genç kadınlar için siyaset okulu söyleşisine katıldık.

- 22-24 Ekim'de Valetta, Malta'da Mor Çatı'nın da üyesi olduğu Avrupa Şiddete Karşı Kadınlar (WAVE) Ağı'nın 20. kez düzenlenen konferansına katıldık.
- 23-24 Ekim'de Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği (CEİD) tarafından düzenlenen Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi etkinliğine katıldık.
- 3-4-5 Kasım tarihlerinde Bodrum'da 21. Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezi Kurultayı'nı kadın ve LGBTİ örgütlerinden ve kadına yönelik şiddet alanında çalışma yürüten devlet kurumlarında çalışan çok sayıda kadının katılımı ile birlikte gerçekleştirdik.
- 10 Kasım'da Mor Çatı'ya gönüllü olmak üzere başvuruda bulunan kadınlarla hukuki kazanımlarımız konulu Mor Buluşma 3'ü gerçekleştirdik.
- 10-17 Kasım tarihleri arasında TÜYAP'ta düzenlenen 37. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarına katılarak stant açtık. Ayrıca fuar kapsamında 10 Kasım'da "Flört Şiddeti ve İpuçları / Şiddetsiz İlişkileri Konuşalım" başlıklı söyleşi düzenledik.
- 16-17 Kasım tarihlerinde Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği (FES) tarafından düzenlenen Sosyal Hizmetleri Yeniden Düşünmek Konferansı'na katıldık.
- 21-22 Kasım tarihlerinde Kadir Has Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi tarafından düzenlenen 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günü etkinliği kapsamında panelist olarak katıldık.
- 24 Kasım'da Pendik Soroptimist Kulübü tarafından düzenlenen 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü kapsamında düzenlenen etkinliğe katıldık.
- 24 Kasım'da TMMOB Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi tarafından düzenlenen şiddet biçimleri ve dildeki cinsiyetçilik üzerine yapılan söyleşiye katıldık.
- 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü kapsamında üniversitelerde düzenlenen etkinlikler kapsamında Arel Üniversitesi, Düzce Üniversitesi, Işık Üniversitesi tarafından düzenlenen etkinliklere konuşmacı olarak katıldık.
- 27-28 Kasım'da Bölgesel Forum Makedonya Hükümeti, Avrupa Konseyi, Avrupa Komisyonu ve BM Kadınlar tarafından ve Avrupa Kadın Lobisi ile ortaklaşa yapılan toplantıya katıldık.
- 29 Kasım'da BM Genel Sekreterliği Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele için 16 Günlük Aktivizm Kampanyası kapsamında toplumsal cinsiyet temelli sunum yaptık.

- 1 Aralık'ta Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği tarafından düzenlenen etkinliğe cinsel şiddet konusunda konuşmacı olarak katıldık.
- 5 Aralık'ta İstanbul Kültür Üniversitesi tarafından düzenlenen Dünya Gönüllülük Günü Sivil Toplum Konuşmaları etkinliğine konuşmacı olarak katıldık.
- 11 Aralık'ta Bilgi Üniversitesi tarafından düzenlenen etkinliğe Flört Şiddeti hakkında konuşmacı olarak katıldık.
- 15-16 Aralık tarihleri arasında Mor Çatı gönüllü atölyesini düzenledik.
- 16 Aralık'ta İnsan Hakları Derneği'nin düzenlediği İnsan Hakları Panoraması Paneli'ne konuşmacı olarak katıldık.
- 18 Aralık'ta Türk Kadınlar Birliği tarafından düzenlenen GREVİO Türkiye Raporu Tanıtım Toplantısı'na katıldık.
- 18 Aralık'ta Bianet Bağımsız İletişim Ağı tarafından düzenlenen Kadın/ LGBTİ ve Çocuk Odaklı Habercilik Buluşmasına katıldık.
- 19-20 Aralık'ta Hisar Okulları'nın kadınlarla dayanışmak için düzenlediği öğrenci kermesinde stant açtık.

Devlet Kurumları ve Yerel Yönetimlerle İlişkiler

- 10 Ekim'de Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı tarafından düzenlenen Nafaka Çalıştayı'na katıldık.
- 1 Kasım'da Avrupa Parlamentosu ile karşılıklı bilgilendirme amacıyla görüşme yaptık.
- 10 Kasım ve 22 Aralık'ta Şişli Belediyesi'ne bağlı kreşlerde çalışan öğretmenleri ile ev içi şiddet ve çocuk ihmal ve istismarı üzerine bir atölye yaptık.
- 25 Kasım'da Ayvalık Belediyesi Kadın Danışma Evi tarafından düzenlenen Nafaka konulu etkinliğe katıldık.
- 10 Aralık'ta Şişli Belediyesi tarafından düzenlenen Kadın, Gençlik ve Çocuk Merkezi açılışına katıldık.
- Ağustos ayında şiddet nedeni ile Vakfımıza başvuran kadınlar için İstanbul Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na yardım talebinde bulunduk.
- 10 Ağustos'ta Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Ankara İl Müdürlüğü'ne çocuk istismarı konusunda bildirimde bulunduk.

- 21 Eylül'de Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'ne, Adalet Bakanlığı'na ve İçişleri Bakanlığı'na 2017 yılı içinde 6284 sayılı kanunla kaç kadına koruma çıkarıldığına ilişkin bilgi edinme başvurularında bulunduk.
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'ne 16 Ekim'de ŞÖNİM'den ve sığınaklardan verilen desteklere ilişkin bilgi edinme başvurusunda bulunduk.
- 17 Aralık'ta İstanbul Barosu Adli Yardım Bürosu'na vakfımıza başvuran ve maddi gücü olmayan kadınlar için yardım talebinde bulunduk.
- 11 Aralık'ta Esenyurt Kaymakamlığı'na, vakfımıza başvuran bir kadına fakirlik kağıdı vermemesi üzerine bildirimde bulunduk.
- Farklı başvurularımızdan farklı karakollarda maruz kaldıkları hak ihlalleri ve yanlış uygulamalar nedeni ile yaşadıkları mağduriyete ilişkin İstanbul Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ile İstanbul İl Emniyet Genel Müdürlüğü'ne yazılı bildirimde bulunduk.
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, İç İşleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı'na 2018 yılı içinde hakkında koruma kararı çıkartılan kadınlara ve erkekler tarafından öldürülen kadın ve çocuk sayılarına ilişkin bilgi edinme başvurularında bulunduk.

Bunların dışında yıl boyunca, şiddete maruz kaldığı ya da başka biçimlerde ayrımcılık ve hak ihlallerine maruz kalarak dayanışma merkezimize başvuran ya da sığınakta kalan kadınlar için resmi kurum ve kuruluş birimleri ile gerektiğinde şikâyet, bilgilendirme ya da talep içeren yazışmaları sürdürdük.